

**ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร
เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 89)**

เรื่อง กำหนดแบบหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไข เกี่ยวกับการจัดทำรายงาน การลงรายการในรายงาน การเก็บใบกำกับภาษีและเอกสารหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบการลงรายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 และ มาตรา 87/3 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 87 และมาตรา 87/3 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2534 อธิบดีกรมสรรพากร กำหนดแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการจัดทำรายงาน การลงรายการในรายงาน การเก็บใบกำกับภาษีและเอกสารหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบการลงรายงานภาษีซื้อ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 22) เรื่อง กำหนดแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการจัดทำรายงาน การลงรายการในรายงาน การเก็บใบกำกับภาษีและเอกสารหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบการลงรายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 และมาตรา 87/3 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 72) เรื่อง กำหนดแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการจัดทำรายงาน การลงรายการในรายงาน การเก็บใบกำกับภาษีและเอกสารหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบการลงรายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 และมาตรา 87/3 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ.2539

ข้อ 2 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่คำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร จัดทำรายงานภาษีขายตามมาตรา 87(1) รายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 (2) แห่งประมวลรัษฎากร โดยต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยตามแบบที่แนบท้ายประกาศนี้

“ข้อ 2/1 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่คำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร จัดทำรายงานภาษีขายตามมาตรา 87 (1) แห่งประมวลรัษฎากร และรายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 (2) แห่งประมวลรัษฎากร โดยต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยตามแบบแนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป

ข้อ 2/2 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าหรือให้บริการลงรายการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและรายการสถานประกอบการของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ในรายงานภาษีขายตามข้อ 2/1 ดังนี้

(1) รายการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ให้ลงรายการดังกล่าวเฉพาะกรณีการลงรายการสำหรับใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งออกให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

(2) รายการสถานประกอบการ ให้ลงรายการของสถานประกอบการซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ หรือสาขาที่ .. ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน และเป็นสถาน

ประกอบการที่ปรากฏตามใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ออกให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการนั้น แล้วแต่กรณี

รายการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรตาม (1) และรายการสถานประกอบการตาม (2) ให้ลงรายการ ดังกล่าวสำหรับใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้จัดทำขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป และสำหรับใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร และใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ที่อ้างอิงใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้จัดทำขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป

ข้อ 2/3 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการลงรายการเลขประจำตัว ผู้เสียภาษีอากรและรายการสถานประกอบการของผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการ จดทะเบียน ในรายงานภาษีซื้อตามข้อ 2/1 ดังนี้

(1) รายการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการ ให้ลงรายการ ดังกล่าวเฉพาะกรณีการลงรายการสำหรับใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้รับจากผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการนั้น แล้วแต่กรณี

(2) รายการสถานประกอบการ ให้ลงรายการของสถานประกอบการซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ หรือสาขาที่ .. ของผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นสถานประกอบการตามที่ปรากฏในใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้รับจากผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการนั้น แล้วแต่กรณี

รายการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรตาม (1) และรายการสถานประกอบการตาม (2) ให้ลงรายการดังกล่าวสำหรับใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้จัดทำขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป และสำหรับใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร และใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ที่อ้างอิงใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้จัดทำขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 202) ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป)

ข้อ 3 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้า ซึ่งคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร จัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร โดยต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยตามแบบที่แนบท้ายประกาศนี้

ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังต่อไปนี้ สามารถจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร โดยมีรายการและข้อความแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการโรงเลื่อย โรงค้าไม้แปรรูป และกิจการอื่นใดซึ่งต้องจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ โดยให้ถือว่าบัญชีแสดงรายการปริมาณสินค้าซึ่งมีอยู่ ได้มา และจำหน่ายไปเป็นรายวันตามแบบบัญชีซึ่งต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้เป็นรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87(3) แห่งประมวลรัษฎากร

(2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าของเก่า โดยให้ถือว่าบัญชีแสดงรายการปริมาณสินค้าซึ่งมีอยู่ได้มา และจำหน่ายไปเป็นรายวันตามแบบบัญชี ซึ่งต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยการค้าของเก่าเป็นรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ประเภทร้านค้าปลอดอากร ให้ถือว่าบัญชีแยกประเภทสินค้าซึ่งแสดงรายละเอียดของสินค้าทั้งที่นำเข้ามาจากต่างประเทศและหรือของที่ผลิตภายในประเทศ ที่นำเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร ของที่ขายไป ของที่คงเหลืออยู่ โดยแยกประเภท ชนิดปริมาณของของไว้อย่างชัดเจน ซึ่งต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรเป็นรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87(3) แห่งประมวลรัษฎากร

(4) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ถือว่ารายงานผลการประกอบกิจการปิโตรเลียมที่ต้องจัดทำตามกฎหมายดังกล่าว เป็นรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าโดยมีการรับประกันสินค้าที่ขายหรือบริการซ่อมสินค้าที่ขาย กรณีมีการชำระดอกเบี้ยหรือเพื่อเหตุอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน จัดทำรายงานจ่ายอะไหล่โดยไม่คิดมูลค่าเพื่อใช้ในการรับประกันสินค้าที่ขายหรือบริการซ่อมสินค้าที่ขายแยกต่างหากจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งโดยต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยตามแบบที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ 4 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 2 และข้อ 3 สามารถจัดทำรายงานภาษีขายตามมาตรา 87(1) รายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87(2) และรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87(3) แห่งประมวลรัษฎากร โดยแยกออกเป็นแต่ละแผนกของสินค้าหรือบริการ หรือแยกออกเป็นแต่ละประเภท ชนิด ขนาด หรือในลักษณะทำนองเดียวกันของสินค้าหรือบริการก็ได้

การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถแยกทุกประเภทรายงาน หรือแยกเฉพาะรายงานดังกล่าวบางรายงานก็ได้

ข้อ 5 กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้จัดทำรายงานภาษีขายตามมาตรา 87 (1) รายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 (2) และรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร เป็นรายงานสถานประกอบการ ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวจะได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มรวมกันหรือไม่ก็ตาม

ข้อ 6 กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการเป็นประจำอยู่แล้ว แต่มีหน่วยขายที่มีลักษณะเป็นร้านค้าย่อย หรือร้านค้าประเภทคอนเทนเนอร์ หรือร้านค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายได้ไม่ว่าจะมีล้อเลื่อนหรือไม่ เพื่อขายสินค้าในสถานที่ต่าง ๆ ที่เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นการชั่วคราว เช่น งานนิทรรศการ หรืองานมหกรรม หรือที่ชุมนุม หรือตามสถานที่ต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ โดยมีได้ใช้สถานที่หนึ่งที่ได้เป็นสถานที่ขายสินค้าเป็นประจำ ให้จัดทำรายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 (2) รายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87(3) แห่งประมวลรัษฎากร โดยไม่ต้องแยกตามหน่วยขายก็ได้ แต่ให้จัดทำรายงานภาษีขายตามมาตรา 87 (1) แห่งประมวลรัษฎากร โดยแยกออกเป็นแต่ละหน่วยขายต่างหากหากกัน

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้เป็นผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าที่มีสถานประกอบการ ซึ่งเป็นหน่วยขายที่มีลักษณะเป็นร้านค้าย่อยตั้งอยู่ภายใน

บริเวณห้องผู้โดยสารขาออก ณ ท่าอากาศยานนานาชาติ ซึ่งได้รับสิทธิเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ตามมาตรา 80/1 แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่จัดทำรายงานภาษีขายตามมาตรา 87 (1) รายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 (2) และรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร เป็นรายงานประกอบการ เว้นแต่สถานประกอบการใดเป็นหน่วยขายที่มีลักษณะเป็นร้านค้าย่อยตั้งอยู่ภายในบริเวณห้องผู้โดยสารขาออก ณ ท่าอากาศยานนานาชาติ ให้จัดทำเฉพาะรายงานภาษีขายตามมาตรา 87 (1) และรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ของหน่วยขายดังกล่าว

ข้อ 7 การลงรายการในรายงานภาษีขายตามมาตรา 87 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ให้ดำเนินการดังนี้

(1) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 หรือใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ทุกครั้งที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้รับหรือพึงได้รับซึ่งเกิดจากใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 หรือใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากรเฉพาะที่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป เป็นรายใบกำกับภาษี และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ได้จัดทำใบกำกับภาษีในแต่ละวันตั้งแต่ 100 ฉบับขึ้นไป ของแต่ละสถานประกอบการ และได้จัดให้มีรายงานสรุปการขายประจำวัน ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวจะลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับตามรายงานสรุปการขายประจำวัน โดยไม่ต้องลงเป็นรายใบกำกับภาษีก็ได้ และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคสอง ต้องจัดทำรายงานสรุปการขายประจำวันโดยมีรายการและข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้ และสามารถจัดทำแยกออกเป็นแต่ละแผนกของสินค้าหรือบริการ หรือแยกออกเป็นแต่ละประเภท ชนิด ขนาด หรือในลักษณะทำนองเดียวกันของสินค้าหรือบริการก็ได้

(ก) วัน เดือน ปี

(ข) เลขที่ใบกำกับภาษี เล่มที่/เครื่องที่ (ถ้ามี)

(ค) ชื่อผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

(ง) มูลค่าสินค้าหรือบริการ และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าสินค้าหรือบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าสินค้าและหรือบริการให้ชัดเจน

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคสอง มีความประสงค์จัดทำรายงานสรุปการขายประจำวันโดยมีรายการและข้อความแตกต่างจากที่กำหนดไว้ตามวรรคสาม ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร

(2) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อตามมาตรา 86/6 มาตรา 86/7 แห่งประมวลรัษฎากร และใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากรที่ไม่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ทุกครั้งที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับ ซึ่งเกิดจากใบกำกับภาษีอย่างย่อตามมาตรา 86/6 มาตรา 86/7 แห่งประมวลรัษฎากร และใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากรที่ไม่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปนั้น และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ระบุ

ไว้ในใบกำกับภาษีอย่างย่อหรือใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากร โดยจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(ก) ไม่ต้องระบุชื่อผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการและรายการสินค้าหรือบริการ และต้องแยกจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากมูลค่าสินค้าหรือบริการ โดยจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มต้องสัมพันธ์กับมูลค่าสินค้าหรือบริการ

(ข) กรณีจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่อเป็นเล่ม ให้ลงรายการมูลค่าสินค้าหรือบริการที่เป็นยอดรวมแต่ละยอดตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ โดยระบุในช่อง เลขที่/เล่มที่ ของใบกำกับภาษี ว่า “เล่มที่... เลขที่...ถึงเลขที่...”

(ค) กรณีจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่อโดยไม่ได้ออกเป็นเล่ม ให้ลงรายการมูลค่าสินค้าหรือบริการที่เป็นยอดรวมแต่ละยอดตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ โดยระบุในช่องเลขที่/เล่มที่ ของใบกำกับภาษี ว่า “เลขที่...ถึงเลขที่...”

(3) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อออกใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 มาตรา 86/5 และมาตรา 86/6 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งเครื่องบันทึกการเก็บเงินออกรายงานสรุปการขายประจำวันแยกเป็นรายเครื่องบันทึกการเก็บเงิน ให้ลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับ ซึ่งเกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ โดยแยกออกเป็นรายเครื่องบันทึกการเก็บเงินพร้อมทั้งระบุเลขรหัสประจำเครื่องบันทึกการเก็บเงินที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดไว้ในรายงานภาษีขายด้วย และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่เครื่องบันทึกการเก็บเงินออกใบกำกับภาษี เว้นแต่ กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินชนิดไฟฟ้า หรือชนิดคอมพิวเตอร์ที่ใช้ต่อเชื่อมเข้ากับระบบคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่นเป็นระบบ POSS (Point of Sale System) จะต้องจัดทำรายงานภาษีขายโดยอัตโนมัติทุกสิ้นวันทำการ

(4) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก ซึ่งมีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อตามมาตรา 86/6 และมาตรา 86/7 แห่งประมวลรัษฎากร และใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากรที่ไม่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปได้ แต่มีหน้าที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีซึ่งมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้งให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเรียกร้องให้ดำเนินการดังนี้

(ก) กรณีจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่อเป็นเล่มหรือไม่ได้ออกเป็นเล่มตาม (2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำใบกำกับภาษีซึ่งมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการโดยไม่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีอย่างย่ออีก และให้ลงรายการตาม (1)

(ข) กรณีใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินออกใบกำกับภาษีอย่างย่อและลงรายการตาม (3) แล้ว หากผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำใบกำกับภาษีซึ่งมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ให้ลงรายการตามใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร เป็นรายใบกำกับภาษีด้วย โดยไม่ต้องระบุมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหมายเหตุไว้ว่า “ออกแทนใบกำกับภาษีอย่างย่อ เลขที่...”

(5) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนประกอบกิจการสถานบริการน้ำมันให้ลงรายการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณีเว้นแต่การขายน้ำมันของสถานบริการน้ำมัน ซึ่งได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากมิเตอร์หัวจ่าย ให้ลงรายการเฉพาะมูลค่าสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดต่อวันที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านมิเตอร์

หัวข้อตามรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด (ส่วน ก.) ซึ่งต้องจัดทำเป็นรายวันอยู่ แล้ว และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่จัดทำรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด (ส่วน ก.)

(6) ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังต่อไปนี้ ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้รับหรือพึงได้รับ โดยจัดให้มีเอกสารประกอบการลงรายงานตามประเภทความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเอกสารดังกล่าวต้องมีปริมาณและมูลค่าสินค้าหรือบริการเพื่อคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น

(ก) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความรับผิดชอบต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อมีการจำหน่าย จ่าย โอนสินค้าโดยไม่มีค่าตอบแทน ตามมาตรา 77/1 (8) แห่งประมวลรัษฎากร หรือเมื่อมีการให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทนตามมาตรา 77/1 (10) แห่งประมวลรัษฎากร และไม่ได้เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตามมาตรา 82/4 แห่งประมวลรัษฎากร

(ข) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความรับผิดชอบต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/1 (8) (ง) (จ) (ฉ) และ (ช) หรือมาตรา 77/1 (10) แห่งประมวลรัษฎากร กรณีการใช้บริการของตนเองไม่ว่าประการใด ๆ

(ค) กรณีส่วนราชการเป็นผู้ทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา 83/5 แห่งประมวลรัษฎากร โดยส่วนราชการได้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ซื้อในการขายทอดตลาดและส่งมอบสำเนาใบเสร็จรับเงินดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นหลักฐานลงรายงานภาษีขาย

(7) กรณีผู้ทอดตลาดที่มีใช้ส่วนราชการได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน และมีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องเสียตามมาตรา 83/5 แห่งประมวลรัษฎากร โดยยื่นรายการตามแบบนำส่งภาษีตามมาตรา 83/5 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่ต้องนำมูลค่าสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามสำเนาใบกำกับภาษีที่ออกตามมาตรา 86/3 แห่งประมวลรัษฎากร มาลงรายการในรายงานภาษีขาย

(8) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ต้องนำค่าตอบแทนที่มีลักษณะและเงื่อนไขตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 79 (4) แห่งประมวลรัษฎากร มารวมคำนวณเป็นมูลค่าของฐานภาษีตามมาตรา 79 แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ต้องนำค่าตอบแทนดังกล่าวมาลงรายการในรายงานภาษีขาย

(9) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนขายสินค้าโดยการส่งออก ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าส่งออกโดยให้ใช้ราคา เอฟ.โอ.บี. ของสินค้า และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

(ก) การส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักรเพื่อส่งไปต่างประเทศซึ่งความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาออก วางหลักประกันอากรขาออก หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก ให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ชำระอากรขาออก วางหลักประกันอากรขาออก หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก แล้วแต่กรณี

การส่งออกสินค้าตามวรรคหนึ่ง ถ้าความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นในวันที่มีการออกใบขนสินค้าขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่กรมศุลกากรออกใบขนสินค้าขาออก

“(ข) การนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรตามมาตรา 77/1 (14) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ในวันที่นำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากร ให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่นำสินค้าเข้าไปในเขตปลอดอากร”
(แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 124) ใช้บังคับ 1 มกราคม 2545 เป็นต้นไป)

(10) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธิออกใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 82/9 หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 82/10 แห่งประมวลรัษฎากร ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บหรือใช้คืน ซึ่งเกิดจากใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร เป็นรายใบเพิ่มหนี้และใบลดหนี้ และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ระบุไว้ในใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ แล้วแต่กรณี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง สามารถจัดทำรายงานภาษีขายซึ่งลงรายการเฉพาะรายการตามใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ อีก 1 รายงานก็ได้

(11) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหนี้สูญเกิดขึ้นจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ และได้มีการจำหน่ายหนี้สูญดังกล่าวตามจำนวน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนำภาษีขายที่คำนวณจากส่วนของหนี้สูญมาหักออกจากภาษีขายในเดือนภาษีที่ได้มีการจำหน่ายหนี้สูญ โดยใช้เอกสารการตัดหนี้สูญทางบัญชีประกอบการลงรายการในรายงานภาษีขาย

ข้อ 8 การลงรายการในรายงานภาษีซื้อตามมาตรา 87 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดเก็บใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 หรือใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากร ใบเสร็จรับเงินของกรมศุลกากร ใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพสามิต และเอกสารหลักฐานอื่นประกอบการลงรายการภาษีซื้อ แยกต่างหากจากเอกสารหลักฐานอื่น โดยให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) แยกเป็นรายเดือนภาษีที่ลงรายการในรายงานภาษีซื้อ

(ข) เรียงตามลำดับใบกำกับภาษีที่ได้รับ

(ค) ให้เลขที่กำกับใบสำคัญดังกล่าวเรียงขึ้นใหม่ทางด้านบนขวาของใบสำคัญนั้น ๆ

(2) ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งเกิดจากใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 หรือใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/5 แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่มีลักษณะเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป เป็นรายใบกำกับภาษี โดยให้ลงรายการเรียงตามลำดับใบกำกับภาษีที่ได้รับโดยไม่คำนึงว่าใบกำกับภาษีนั้นจะลงวันเดือนปีใด แต่การลงรายการในช่องวันเดือนปีของใบกำกับภาษี ให้ลงวันเดือนปีตามที่ระบุไว้ในใบกำกับภาษี และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับใบกำกับภาษี เว้นแต่ ภาษีซื้อที่มีได้นำไปหักในการคำนวณภาษีในเดือนภาษีหลังจากนั้นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามมาตรา 82/3 วรรคสี่ แห่งประมวลรัษฎากร ให้ลงรายการในเดือนภาษีที่นำไปถือเป็นภาษีซื้อได้ ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนจะลงรายการวันหนึ่งวันใดในเดือนภาษีนั้นก็ได้ โดยต้องจัดเรียงเอกสารรวมกับใบกำกับภาษีของเดือนภาษีที่ถือเป็นภาษีซื้อ

(3) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อนำเข้าสินค้า และได้รับใบเสร็จรับเงินจากกรมศุลกากร ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินของกรมศุลกากร และให้ลงรายการโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตาม (2)

(4) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนจ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวมีหน้าที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรมีหน้าที่เสียภาษีตามมาตรา 83/6 แห่งประมวลรัษฎากร ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากร และให้ลงรายการโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตาม (2)

(5) ให้ลงรายการตามใบกำกับภาษีตาม (2) และใบเสร็จรับเงินตาม (3) หรือ (4) เฉพาะรายการภาษีซื้อที่มีสิทธินำไปหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร เท่านั้น

(6) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการทั้งประเภทที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้ประกอบการจดทะเบียนได้นำสินค้าหรือบริการที่ได้มาหรือได้รับมาในการประกอบกิจการของตนไปใช้หรือจะใช้ในกิจการทั้งสองประเภท ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนเฉลี่ยภาษีซื้อที่จะนำมาหักออกจากภาษีขายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา 82/6 แห่งประมวลรัษฎากร และให้ลงรายการ ดังต่อไปนี้

(ก) ลงรายการตามมูลค่าทั้งหมดของสินค้าหรือบริการ และ

(ข) ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีสิทธินำไปหักออกจากภาษีขายตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร

การลงรายการในรายงานตามวรรคหนึ่ง (ก) และ (ข) ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถเพิ่มช่องรายการในรายงานภาษีซื้อ หรือแยกรายงานภาษีซื้อ ออกเป็น 2 รายงานก็ได้ โดยรายงานหนึ่งให้ลงรายการตามใบกำกับภาษีที่มีสิทธินำไปหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้ทั้งหมด และอีกรายงานหนึ่งให้ลงรายการตามใบกำกับภาษี ตาม (ก) และ (ข)

(7) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 82/9 หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 82/10 แห่งประมวลรัษฎากร ให้ลงรายการตามมูลค่าสินค้าหรือบริการและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกเรียกเก็บหรือได้รับคืน ซึ่งเกิดจากใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 หรือใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร เป็นรายใบเพิ่มหนี้และใบลดหนี้และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ แล้วแต่กรณี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง สามารถจัดทำรายงานภาษีซื้อซึ่งลงรายการเฉพาะรายการตามใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้อีก 1 รายงานก็ได้

ข้อ 9 การลงรายการในรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ให้ลงรายการตามปริมาณสินค้าหรือวัตถุดิบ ที่รับมาหรือจ่ายไปจริง โดยจัดให้มีเอกสารประกอบการลงรายการเป็นใบสำคัญรับหรือจ่ายสินค้า และให้ลงรายการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่รับมาหรือจ่ายไปซึ่งสินค้าหรือวัตถุดิบ โดยแยกออกเป็นแต่ละประเภท ชนิด ขนาด หรือในลักษณะทำนองเดียวกันของสินค้าหรือวัตถุดิบก็ได้

การลงรายการตามวรรคหนึ่ง ให้ลงเป็นแต่ละรายการของการรับมาหรือจ่ายไปซึ่งสินค้าหรือวัตถุดิบ เว้นแต่กรณีที่มีการจัดทำรายงานแสดงรายละเอียดสินค้าหรือวัตถุดิบที่รับมาหรือจ่ายไปเป็นรายวัน จะลงเป็นยอดรวมของการรับมาหรือจ่ายไปซึ่งสินค้าหรือวัตถุดิบเป็นรายวันก็ได้

รายงานแสดงรายละเอียดสินค้าหรือวัตถุดิบที่รับมาหรือจ่ายไปเป็นรายวัน ตามวรรคหนึ่งจะต้องมีรายการและข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(ก) วัน เดือน ปี

(ข) ปริมาณสินค้าและวัตถุดิบที่รับมาหรือจ่ายไป

(ค) มูลค่ารวมของสินค้าและวัตถุดิบที่รับมาหรือจ่ายไป

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก ซึ่งสินค้าที่ขายแต่ละประเภทมีหลายชนิด หลายขนาด และควบคุมปริมาณเป็นหน่วยได้ยาก เช่น อะไหล่ วัสดุก่อสร้าง เครื่องเขียน สินค้าอุปโภคบริโภคประจำวัน หรือสินค้าอื่นในลักษณะทำนองเดียวกัน ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวจะลงรายการในรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) แห่งประมวลรัษฎากร แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งและวรรคสอง เช่น ลงรายการเป็นกลุ่มของสินค้า ก็ให้กระทำได้

ข้อ 10 การลงรายการในรายงานภาษีขาย รายงานภาษีซื้อ รายงานสินค้าและวัตถุดิบ ตามมาตรา 87 แห่งประมวลรัษฎากร ให้เขียนด้วยหมึก หรือใช้วิธีพิมพ์ หรือจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และจะลงรายการเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้

การลงรายการโดยใช้วิธีพิมพ์ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีด การพิมพ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสเปรดชีต (Spreadsheet) เช่น LOTUS หรือ EXCEL หรือโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

การลงรายการโดยการจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งคุณสมบัติของซอฟต์แวร์สำหรับการลงรายการในรายงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานซอฟต์แวร์ชนิดหนึ่งชนิดใด ดังต่อไปนี้

ชนิด ก.

- (1) เป็นโปรแกรมที่เมื่อบันทึกข้อมูล และโอนเข้าบัญชีแยกประเภทแล้ว จะแก้ไขรายการนั้น ๆ โดยไร้ร่องรอยไม่ได้ ถ้าจะแก้ไขต้องบันทึกรายการปรับปรุงตามวิธีการทางบัญชี
- (2) เป็นโปรแกรมที่ช่วยไม่ให้หลีกเลี่ยงภาษี
- (3) เป็นโปรแกรมที่มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อควบคุมการเข้าถึงข้อมูลได้
- (4) เป็นโปรแกรมที่การบันทึกรายการเป็นไปตามระบบบัญชีคู่

ชนิด ข.

- (1) เป็นโปรแกรมที่เมื่อบันทึกข้อมูล และโอนเข้าบัญชีแยกประเภทแล้ว จะแก้ไขรายการนั้น ๆ โดยไร้ร่องรอยไม่ได้ ถ้าจะแก้ไขต้องบันทึกรายการปรับปรุงตามวิธีการทางบัญชี
- (2) เป็นโปรแกรมที่ช่วยไม่ให้หลีกเลี่ยงภาษี
- (3) เป็นโปรแกรมที่มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อควบคุมการเข้าถึงข้อมูลได้
- (4) เป็นโปรแกรมที่การบันทึกรายการเป็นไปตามระบบบัญชีคู่
- (5) เป็นโปรแกรมที่มีระบบซอฟต์แวร์ในระบบงานบางระบบใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เช่น ระบบขาย ระบบพัสดุ ฯลฯ ระบบซอฟต์แวร์นั้นต้องโอนเข้าระบบบัญชีแยกประเภทได้โดยตรง

ชนิด ค.

- (1) เป็นโปรแกรมที่เมื่อบันทึกข้อมูล และโอนเข้าบัญชีแยกประเภทแล้ว จะแก้ไขรายการนั้น ๆ โดยไร้ร่องรอยไม่ได้ ถ้าจะแก้ไขต้องบันทึกรายการปรับปรุงตามวิธีการทางบัญชี
- (2) เป็นโปรแกรมที่ช่วยไม่ให้หลีกเลี่ยงภาษี
- (3) เป็นโปรแกรมที่มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อควบคุมการเข้าถึง ข้อมูลได้
- (4) เป็นโปรแกรมที่การบันทึกรายการเป็นไปตามระบบบัญชีคู่

(5) เป็นโปรแกรมที่มีระบบซอฟต์แวร์ในระบบงานทุกระบบใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบซอฟต์แวร์นั้นทุกระบบต้องโอนเข้าระบบบัญชีแยกประเภทได้โดยตรง

ชนิด ง.

(1) เป็นโปรแกรมที่เมื่อบันทึกข้อมูล และโอนเข้าบัญชีแยกประเภทแล้ว จะแก้ไขรายการนั้น ๆ โดยไร้ร่องรอยไม่ได้ ถ้าจะแก้ไขต้องบันทึกรายการปรับปรุงตามวิธีการทางบัญชี

(2) เป็นโปรแกรมที่ช่วยไม่ให้หลีกเลี่ยงภาษี

(3) เป็นโปรแกรมที่มีระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อควบคุมการเข้าถึงข้อมูลได้

(4) เป็นโปรแกรมที่การบันทึกรายการเป็นไปตามระบบบัญชีคู่

(5) เป็นโปรแกรมที่มีระบบซอฟต์แวร์ในระบบงานทุกระบบใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบซอฟต์แวร์นั้นทุกระบบต้องโอนเข้าระบบบัญชีแยกประเภทได้โดยตรง

(6) มีการแจ้งรหัสผ่านต่อกรมสรรพากร เพื่อให้สามารถผ่านระบบรักษาความปลอดภัยได้ โดยให้ใส่ช่องปิดผนึก ซึ่งกรมสรรพากรจะไม่เปิด เว้นแต่จะเปิดต่อหน้าผู้ประกอบกร

ข้อ 11 ผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ตามข้อ 10 ต้องระบุคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ไว้ที่หน้าจอแรก โดยมีข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้

“ซอฟต์แวร์นี้เขียนขึ้นโดย..... ซึ่งมีเลขประจำตัว ซอฟต์แวร์แฮ็ลเลขที่.....เป็นซอฟต์แวร์เลขที่..... และ เป็นซอฟต์แวร์ตามมาตรฐานซอฟต์แวร์เพื่อภาษีสรรพากรของกรมสรรพากรชนิด ก. หรือ ชนิด ข.”

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเขียนซอฟต์แวร์ขึ้นใช้เอง ต้องระบุคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ไว้ที่หน้าจอแรก โดยมีข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้

“ซอฟต์แวร์นี้เขียนขึ้นโดย.....และเป็นซอฟต์แวร์ตามมาตรฐานซอฟต์แวร์เพื่อภาษีสรรพากรของกรมสรรพากรชนิด ก. หรือชนิด ข. หรือชนิด ค. หรือชนิด ง.”

ข้อ 12 ความใน (1) ของมาตรฐานซอฟต์แวร์ชนิด ก ชนิด ข ชนิด ค หรือชนิด ง “เป็นโปรแกรมที่เมื่อบันทึกข้อมูลและโอนเข้าบัญชีแยกประเภทแล้ว จะแก้ไขรายการนั้น ๆ โดยไร้ร่องรอยไม่ได้ ถ้าจะแก้ไขต้องบันทึกรายการปรับปรุงตามวิธีการทางบัญชี” โดยจะต้อง

(ก) เมื่อบันทึกข้อมูลแล้วต้องโอนรายการเข้าบัญชีแยกประเภทด้วย และสามารถพิมพ์รายงานจากบัญชีแยกประเภทเพื่อการตรวจสอบได้

(ข) การแก้ไขรายการไม่ให้ใช้วิธีลบทิ้ง หรือล้างรายการออก แต่ให้ใช้วิธีบันทึกการปรับปรุงเพิ่มเข้าไป เพื่อแสดงให้เห็นรายการก่อนปรับปรุงและหลังปรับปรุง

(ค) สามารถแสดงรายงานการแก้ไขปรับปรุงรายการโดยอัตโนมัติ และต้องระบุเลขที่หรือที่มาของเอกสารอ้างอิง พร้อมทั้งแสดงวันที่ เวลาที่เกิดรายการ รหัสประจำตัวของผู้ทำรายการแต่ละรายการ จำนวนรายการ และจำนวนเงินที่มีการแก้ไขปรับปรุงด้วย และ

(ง) ปฏิเสธการทำรายการปกปิดหรือซ่อนรายการรายงานการแก้ไขปรับปรุงรายการ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ 13 ความใน (2) ของมาตรฐานซอฟต์แวร์ชนิด ก ชนิด ข ชนิด ค หรือ ชนิด ง “เป็นโปรแกรมที่ช่วยไม่ให้หลีกเลี่ยงภาษี” โดยจะต้อง

(ก) เขียนขึ้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประมวลรัษฎากร

(ข) ไม่สามารถกำหนดหรือเลือกวิธีการประมวลผลข้อมูลในลักษณะที่ผิดไปจากความเป็นจริงได้ เช่น การกำหนดเงื่อนไขให้ยอดขายสินค้าชนิดเดียวกันบางรายการนำไปเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม บางรายการไม่ต้องนำไปเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

(ค) สามารถแสดงยอดรวมและเปรียบเทียบยอด เพื่อตรวจนับความครบถ้วนของข้อมูลขณะทำการประมวลผล

(ง) สามารถตรวจนับจำนวนรายการที่มีอยู่ในแฟ้มข้อมูลว่าอยู่ครบถ้วนหรือไม่ และสามารถสอบยันกับจำนวนรายการที่นำเข้าว่าตรงกันหรือไม่

(จ) กรณีผู้ประกอบการจัดทำงบย่อยหรืองบประกอบ หรืองบการเงินสาขา ต้องสามารถแสดงรายละเอียดของงบย่อยหรืองบประกอบ ซึ่งเป็นที่มาของงบการเงินรวมเป็นรายงานด้วย

(ฉ) ไม่สามารถผ่านรายการขายได้โดยไม่ผ่านรายการภาษีมูลค่าเพิ่มพร้อมกัน และ

(ช) หากสามารถบวกกลับรายการทำงบบการเงิน เพื่อการคำนวณกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีต้องมีรายงานซึ่งระบุที่มาของรายการด้วย

ข้อ 14 ความใน (3) ของมาตรฐานซอฟต์แวร์ชนิด ก ชนิด ข ชนิด ค หรือ ชนิด ง “เป็นโปรแกรมที่มีระบบรักษาความปลอดภัย เพื่อควบคุมการเข้าถึงข้อมูลได้” โดยจะต้อง

(ก) สามารถแสดงภาพการทำงานรวมของระบบ (System Flowchart) ได้

(ข) ให้แสดงระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่หน้าจอ โดยระบุจำนวน และระดับเจ้าหน้าที่ที่สามารถบันทึก อ่าน หรือแก้ไขข้อมูลได้

(ค) โปรแกรมและแฟ้มข้อมูลมีการควบคุมโดยใช้รหัสผ่านและการตั้งรหัสผ่านสำหรับผู้แก้ไข ต้องตั้งเพิ่มแยกต่างหากจากส่วนอื่น

(ง) บันทึกการใช้รหัสผ่านในการทำงานโดยระบุให้ทราบถึง รหัสประจำตัวของผู้ปฏิบัติงานงานที่ทำ วัน และเวลาที่ปฏิบัติงาน สำหรับรายการการแก้ไขต้องระบุให้ทราบถึงรหัสประจำตัวของผู้ปฏิบัติจำนวน และรายละเอียดของรายการที่แก้ไขปรับปรุง และ

(จ) ถ้าแฟ้มข้อมูลมีการควบคุมโดยการเข้ารหัสลับ (Encryption) เพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูล ถ้ามีการถอดรหัสลับ (Decryption) ต้องบันทึกหลักฐานไว้ทุกครั้งเพื่อการตรวจสอบ

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2542

ร้อยเอกสุชาติ เขาว์วิศิษฐ

อธิบดีกรมสรรพากร

หมายเหตุ

1. ช่อง “ลำดับที่” ให้กรอกลำดับที่ของใบกำกับภาษีที่ผู้ประกอบการได้จัดเรียงลำดับขึ้นใหม่
2. ช่อง “วัน เดือน ปี” ให้กรอกวัน เดือน ปี ของใบกำกับภาษี
3. ช่อง “เลขที่” ให้กรอกเลขที่ของใบกำกับภาษี และเล่มที่ ถ้ามี
4. ใบกำกับภาษี หมายความว่ารวมถึง ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ ใบเสร็จเงินที่ส่วนราชการออกให้ใน

การขาย

ทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามมาตรา 83/5 และใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากร ของกรม
ศุลกากร

หรือของกรมสรรพสามิต เฉพาะส่วนที่เป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม

หมายเหตุ

1. ช่อง “วัน เดือน ปี” ให้กรอกวัน เดือน ปี ของใบกำกับภาษี ยกเว้น
 - (1) การขายสินค้าหรือการให้บริการบางกรณี ให้กรอก วัน เดือน ปี ของใบสำคัญ
 - (2) การส่งออกสินค้า ให้กรอกวันที่ชำระอากรขาออก หรือวันที่กรมศุลกากรออกใบขนสินค้าขาออก ฯลฯ แล้วแต่กรณี
2. ช่อง “เล่มที่/เลขที่” ให้กรอกเลขที่ของใบกำกับภาษี และเล่มที่ ถ้ามี ยกเว้น
 - (1) ใบกำกับภาษีที่ออกโดยเครื่องบันทึกการเก็บเงิน ให้กรอกเลขที่ และเลขรหัสเครื่องบันทึกการเก็บเงินที่กรมสรรพากรกำหนด โดยเพิ่มช่องอีกหนึ่งช่องก็ได้
 - (2) การขายสินค้าหรือการให้บริการบางกรณี ให้กรอกเล่มที่/เลขที่ใบสำคัญ
 - (3) การส่งออกสินค้า ให้กรอกเลขที่ใบขนสินค้าขาออก ฯลฯ
3. กรณีไม่สามารถกรอกชื่อผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
 - (1) การขายสินค้าหรือการให้บริการบางกรณี ให้กรอกรายการตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น สินค้าขาดจากรายงาน หรือส่งออกสินค้า ฯลฯ
 - (2) การลงรายการโดยใช้หลักฐานรายงานสรุปการขายประจำวัน ให้กรอก “รายงานสรุปการขายประจำวัน”
 - (3) การขายน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านมิเตอร์หัวจ่าย ให้กรอก “รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมัน”
 - (4) กรณีอื่น ๆ เช่น ใบกำกับภาษีอย่างย่อให้กรอก “ขายสินค้าหรือให้บริการ”

รายงานจ่ายอะไหล่โดยไม่คิดมูลค่า
(สำหรับสินค้าที่มีประกัน)

ชื่อผู้ประกอบการ..... เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

--	--	--	--	--	--	--	--

ชื่อสถานประกอบการ..... สำนักงานใหญ่ สาขาที่

--	--	--	--

ชื่อ/ชนิด/ขนาดของอะไหล่ที่จำหน่าย จ่าย โอน โดยไม่คิดมูลค่า.....

ใบสำคัญจ่ายอะไหล่ โดยไม่คิดมูลค่า		ชื่อเจ้าของ สินค้าที่มี ประกัน	หมายเลข เครื่อง ของสินค้า (ถ้ามี)	วันเดือนปีที่ ทำสัญญาและ เลขที่สัญญา	ปริมาณ ของ อะไหล่ ที่จ่าย	หมายเหตุ
วันเดือนปี	เล่มที่/ เลขที่					
<p>หมายเหตุ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าโดยมีการรับประกันสินค้าที่ขาย หรือบริการซ่อมสินค้าที่ขาย มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานนี้ สำหรับผู้ให้บริการเพียงอย่างเดียว เช่น รับจ้างซ่อมรวมทั้งเปลี่ยนอะไหล่ด้วย ไม่ต้องจัดทำรายงานนี้ 2. รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานสินค้าและวัตถุดิบ 3. วันเดือนปี ที่ทำสัญญา และเลขที่สัญญา หมายความว่ารวมถึง หลักฐาน แห่งการรับประกัน เช่น บัตรประกัน ใบแจ้งหนี้ คำรับรองการประกัน 						